

tevéshez folyamodnunk, hogy a *vízzé, vassá*-féle geminációs alakok az ugor nyelvközösség korából valók, mint BEKE ÖDÖN gondolja (Nyr. XL. 114—117). Szerinte előbb voltak *vassé, vassá, vízzé*-féle alakok, és «a *vas-é, vas-á, víz-é*-féle translativusok később keletkezettek a *semmi-é, sárgá-é, annyi-á* alakok mintájára» (117). Ez filius ante patrem. Hiszen a *semmié, sárgáé, annyiá*-féle translativusok csak akkor jöhettek létre, mikor már megvolt a ragnak *-á, -é* alakja, ez pedig éppen csak a *vas, víz* nominativusok mellett előforduló *vasé, vasá, vízé*-féle translativusokból vonódhatott el (vö. SUS. Aik. XXIII_s. 9).

Végül még egyet! Nem kell mindenben «az ősi finnugor fokváltakozás» maradványát látnunk. A fokváltakozás elmélete nem nyelvészeti panacea.

SZINNYEI JÓZSEF.

Irodalom.

BANG, W. Beiträge zur Kritik des Codex Cumanicus. Bruxelles, 1911.

HORGER ANTAL. Egy ismeretlen magyar hangtörvény. Budapest, 1911. (= NyF. 65. Különnyomat a M. Nyelvórból.)

MARCSEK TIBOR. Helyesírásunk a XVII. században. Budapest, 1910.

MELICH JÁNOS. Nyelvünk szláv jövevényei. (= A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai. 13. sz.) Budapest, 1910.

MUNKÁCSI BERNÁT. Vogul népköltési gyűjtemény. II. kötet. Budapest, 1910. (Akadémia.)

PÁPAY JÓZSEF. Északi-osztják nyelvtanulmányok. I. (= Finnugor Füzetek. 15. sz.; különnyomat a NyK.-ból.) Budapest, 1910.

Suomi. Neljäs jakso. 8. osa. Helsinki, 1910. (KETTUNEN, LAURI: Descendenttis-äännehistoriallinen katsaus keski-Skandinavian metsäsuomalaisten kieleen. — KOSKENJAAKKO, ANSELM: *Koira* suomalaisissa ynnä virolaisissa sananlaskuissa.)